

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 28.—
za pol leta „ „ „ 13.—
za četrt „ „ „ 6.50
za en mesec „ „ „ 2.20
za čim bolj celoletno „ 28.—
za ostalo inosemstvo „ 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta „ „ „ 11.20
za četrt „ „ „ 5.60
za en mesec „ „ „ 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat „ 13 „
za trikrat „ 10 „
za več kot trikrat „ 9 „

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvratna 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Zadnja trdnjava.

Liberalna klika je zelo razburjena. Ni čuda, saj se ji podira tista Ljubljana, ki je bila njeno zadnje zavetišče. S. L. S. v deželni zboru gre dosledno svojo pot dalje; vsa dežela je očiščena liberalne gnjilobe, zdaj pride na vrsto tudi Ljubljana.

Ljubljana ni bila v resnici nikoli liberalna. Ljubljansko prebivalstvo je odnekad globoko verno in pošteno, liberalna je bila samo tista plast meščanstva, ki se je prevzela, liberalni so bili le parveniji, frakarija, ljudje, ki so prekmalu pozabili, da so luč sveta zagledali pod stropom kmečke bajte.

Ta ošabna napolizobražena in samih fraz načitana meščanska plast je prebivalstvo terorizirala; ko je sklenila zvezo z Nemci, je bila na vrhuncu svoje moči; slovensko ljudstvo ni imelo pri Ljubljani nobene besede, bila je odtegnjena vsakemu vplivu od strani širokih mas. Nemški oficirji so hodili v »Naroden dom«, liberalci pa v Kazino. Ta čudna Ljubljana je imela tudi svojo literaturo: »Narodove« podlistke, in svoj jezik: nemško-slovenski. Nadutost je kar puhtela iz vseh teh dam in gospodov; bili so pa vsikupaj vsake misli tako prazni, da je liberalna Ljubljana žal povsod slovela po nizkem nivoju svoje »intelligence«.

Ta Ljubljana je imela tudi svoj volivni red. Le Prusija in Meklenburg imata podobnega, osnovanega na trozrednosti, na volivni pravici treh slojev po imovitosti in petičnosti, srednji sloji in delavci pa so bili tako izključeni od uprave mesta, da ves čas, ko je ta volivni red veljal, ni bilo nobene opozicije, dasi je v Ljubljani že dolgo vrela zoper samovlado debelih žepov in praznih glav.

Zdaj bo drugače; liberalne Ljubljane bo kmalu konec. S tem pa bo konec tudi starega liberalizma, liberalizma kaste, liberalizma velike žlahte. Kar se novega volivnega reda za Ljubljano tiče, kakor ga je izdelala večina v deželni zboru, smo prepričani, da nima namena spraviti katerikoli stranko do izključne veljave; namen volivne reforme za Ljubljano je le, vsaki količkaj vpoštevanja vredni stranki in sloju dati po proporcionalnem sistemu toliko glasov, kakor odgovarja njegovi dejanski moči. Zato je seveda naravno, da bo stari liberalizem po novem volivnem redu šel rakom žvižgat, ker namreč že zdavnaj v Ljubljani nima nobene dejanske podlage — prišli bodo tudi od nam nasprotne strani in občinski svet ljubljanski možje novega kova. Da bodo pristaši S. L. S. in socialni demokratje tudi veliko pridobili, je brez dvoma, saj imajo tudi veliko za sabo.

Stari liberalci so zato na koncu s svojo modrostjo. Ker jim je »Slovenec« ponedeljek do dna pobil njihove laži, razloge zoper volivnoreformni načrt, se v »Narodu« zvijajo, pa kakor škorpion, ki se sam ugrizne. Kakor zadnjič, tako tudi predčerašnji »Narod« priznava, da je proporcionalni sistem »najbolj pravičen« in »gotovo idealen«. Če pa »Narod« pristavlja, da je »najbolj pravičen le, če bi se izvedel tudi v deželni in drž. zboru, je to protislovje, kajti, kar je »najbolj pravično«, je in ostane najbolj pravično, če se izvede samo v Ljubljani ali samo v deželni zboru ali v Ljubljani in v deželni in državnem zboru, ali pa v Ljubljani in nikjer drugod na svetu! Slabi filozofi ste, gospodje pri »Narodu«! Če je načrt celó še idealen, kakor pravite, je in ostane idealen, če se izvede samo v Ljubljani ali pa tudi še drugod in ostane idealen tudi na vse veke, kajti kar je »najbolj pravično« in celó še »idealno«, je tako povsod in vselej brez no-

benih klavzul. »Narod« pa še celó pravi, da je načrt tako popolen in vzoren, da bi liberalni poslanci takoj složno zanj glasovali, če se uvede proporcionalni sistem tudi za deželni zbor. To pa je neumnost. Kar je popolno in vzorno, za to mora človek brezpogojno glasovati! »Narodovi« argumenti se v resnici glasé tako: Proporcionalni sistem, kakor ga predlaga S. L. S. za Ljubljano, je vseskozi pravičen in sploh najpravičnejši, ampak za Ljubljano ne sme veljati, ker potem je konec našega klikovladja!

To je vaša logika in ta logika nikomur ne imponira.

»Narod« si zdaj tudi nič več ne upa tako šumno igrati narodnega komediantstva, kakor je začel zadnjo soboto. Če bodo Nemci prišli po proporciju v občinski svet, tega danes nobeden ne more vedeti in zato je »Narodovo« upitje čisto navaden švindel znane vrste. Prvič je to neodkrito in nepošteno. Liberalci so imeli zvezo z Nemci in so se le z nemško pomočjo vzdrževali; kakor so jim izročili po pogodbi šolstvo, tako so jim po pogodbi izročili tudi Ljubljano! Zato ni bilo v Ljubljano samoslovenskih napisov, zato se je povsod nemškutarilo, najbolj na magistratu, in zato je imela Ljubljana nemškega nadžupana v osebi grofa Barbota, ki je bil po dogovoru med liberalci in Nemci referent za Ljubljano v deželni zboru in jo je pravzaprav sam upravljal. Liberalci pa so Nemcem pogodbeno celó obljubili sedež v občinskem svetu, za kar se je najbolj potegoval dr. Tavčar in bi se bilo tudi izvedlo, da se liberalci niso preveč bali javnosti. Da so imeli Nemci v Ljubljani toliko moč, to je vse zasluga liberalne stranke, njene politike, ki je bila s pogodbo na Nemce tako navezana, da liberalci niso nobene važne stvari ne v Ljubljani, ne na deželi mogli in smeli izvesti brez privoljenja Nemcev!

S. L. S. je s tem zistomom pomedla, tako v občinski upravi na deželi, kakor v šolstvu, v gledišču, v Ljubljani sami, skratka povsod, kamor sega moč deželne avtonomije. Slovenija je postala res slovenska šele, ko je S. L. S. prišla do veljave. In tako bo tudi v Ljubljani! Nemcev se danes na Kranjskem prav nobeden ne boji, najmanj pa še v Ljubljani, koder nikoli ne bodo prišli do nobene moči več, ker so padli njihovi zavezniki liberalci in ker bo S. L. S. kakor dozdaj tudi odslej korakala prva v narodni osamosvoji slovenskega ljudstva!

Reformo za Ljubljano pa slovensko ljudstvo zahteva in se bo tudi izvedla — liberalne politične mumije pa kričijo le, ker kaj drugega niso zmožne. Vpijte, vpijte in vpijte, zadnja ura vam bije!

Melioračni zaklad.

Govor poslanca Mandelj-a po stenografičnem zapisniku.

Visoka zbornica! Prvo je pri tem melioracijskem zakladu, da si pred očimo, na kaki zakoniti podlagi se je ustvaril ta zaklad. Ustanovil se je namreč melioracijski zaklad na podlagi zakona z leta 1900 in ta zakon je imel namen ustanoviti nekako deželno-kulturno banko, iz katere si bodo občine in druge korporacije izposojale denarja v melioracijske in druge take vrste deželne kulture. Obenem se je pa določilo s tem zakonom, da se sme ena tretjina porabiti v nepovračljive prispevke za deželno kulturo in pri tem je bilo mišljeno, da dobi dežela to tretjino na razpolago in da je ne bo treba vračati. Tako je bilo sklenjeno leta 1900 in ta sklep se je realizoval še leta 1907. Najelo se je pri Šporo-banki posojilo 4.000.000 K pod ugodnimi pogoji, in jaz morem gospodu komerčnemu svetniku Povšetu le čestitati, da se mu je posrečilo najetje tega posojila

pod takimi pogoji. (Poroč. Povše: »Ne jaz, deželni odbor je najel«.) Če pa na eni strani to pripoznavam, pa na drugi strani nikakor ne morem soglašati z načinom, kako se je ravnalo s tem posojilom. Priznavam, da zakon iz l. 1900, kakor se glasi v celoti, ni bil posebno srečen, da je neokreten in v nekaterih ozirih neizvršljiv, ampak zakon je bil enkrat tukaj in od l. 1900 do leta 1907 je bilo časa dovolj, premišljati, ali in kako naj bi se eventualno predrugačil. Res so bile razmere nenormalne, ali za to bi se vendar bila našla pot. To se ni zgodilo, ampak najelo se je posojilo na podlagi starega zakona in potem, ko je bilo posojilo tu, se je zapustila zakonska podlaga in napravil se je nekak melioracijski zaklad brez vsake zakonite podlage. (Posl. dr. Susteršič: »Nezakonski zaklad«.) Gospoda, prvo kar se je storilo, je bilo, da so se gotove vsote refundirale tistim zakladom, iz katerih je črpal deželni odbor denar, za one potrebe, za katere ni imel pokritja, in sode tako, rekel bi, mašile luknje v deželni gospodarski posojilni. To je bilo približno 800.000 K. Nič novega in tudi nič genialnega ni bilo, da se je to zgodilo. (Posl. dr. Tavčar: »Se bo še zgodilo!«) Opozarjam samo na slučaj, ko je bilo v Gradcu tako gospodarsko in so prišli v silno težavni položaj, ki se je lansko leto saniral z velikim posojilom, kolikor vem, 30.000.000 K.

To, da se je refundiralo iz tega zaklada, je torej prvo, kar mi ni všeč. Drugo, da se je državi dalo posojilo okroglih 2.000.000 K za barje in sicer po 4¼%. Pravzaprav po 4-1% ali če vpoštevamo kurz, znaša obrestovanje približno 4¼%. Ali jaz opozarjam, da določa zakon, da se posojila ne smejo dajati pod 4½% in da deželni odbor ni upravičen dajati posojil pod to obrestno mero, ako v to ne privoli kvalificirana večina deželne zbornice. Na to se ni oziralo in to je drugo, kar meni ni všeč. Tretje je pa to, da se iz tega zaklada plačujejo obresti za najeto posojilo. Na osmi strani računskega sklepa melioračnega zaklada čitam: »Pasivno stanje.« »Skupne obresti za leto 1908: 165.000 K«, in razvidel sem, da se s tem plačujejo obresti tega posojila. V računskem sklepu za deželni zaklad pa te postavke niti delnega zneska med »dolгови« ne nahajam. Abstrahujem od tega, da se sploh ni držalo zakona, ampak to bide v obraz tudi vsakemu pametnemu budgetiranju. Ta uredba je nekak novodobni Kronos, ki žre svoje lastne otroke, samo s tem razločkom, da se je Kronos pri tem redil in dobro počutil, nasprotno se pa naš melioracijski zaklad manjša, dobiva jetiko in ostal bo nazadnje deželi samo krepak otrok v podobni 4.000.000 K dolga, kateri bo le deloma s posojili državi in interesom pokrit.

Gospoda moja, smatral sem potrebno to navesti zaradi tega, da se stvar, v kolikor se dá, sanira in pa da mi, ko nastopamo gospodarstvo in tudi odgovornost za deželno gospodarstvo, da mi to stvar takoj spravimo na pravo pot in damo direktive referentu v deželni zboru, da to stvar uredi kolikor je to sploh mogoče.

In pa, gospoda od prejšnje večine, še na nekaj bi opozoril. Leta 1900, ko se je sklenil ta zakon, takrat se je govorilo, da je treba, če se najame posojilo 4 milijonov, nasloniti to posojilo za melioračni zaklad na kreditni zavod, in govorilo se je, da bi se napravil deželni kreditni zavod. To je, gospoda, že zopet en argument, ki govori za ustanovitev deželne kreditne zavoda ali deželno banko, kakor smo jo predlagali. In tako mislim, da se bo tudi čestiti gospod poslanec dr. Tavčar, ki je bil takoj velik gromovnik zoper to banko, sčasoma tudi pomiril in se udal v to stvar.

Z ozirom na ta izvajanja, gospoda moja, prosim da sprejmete sledeče resolucije, katere imam čast staviti v

imeni naše stranke. In s tem sklepam. (Živahno odobravanje in ploskanje na levi.) — Opomba uredništva: Zadevne resolucije smo že priobčili.

Burni prizori v štajerskem deželni zboru.

Včerašnja seja štajerskega deželne zbornice je bila precej burna. Ko je zbornica rešila predlogi o reorganizaciji deželnih uradov in o izrabi vodnih moči, je čutil edini slovenski liberalni poslanec dr. Kukovec potrebo, da je zakukal in poletel na kulturno-bojne konja.

Kukovec povzroči kulturno debato.

Kukovec nastopi proti biri duhovnikov in cerkvenikov. Zahteva, naj predloži vlada zakonski načrt, ki odpravlja biro duhovnikov.

Vihar v zbornici. — Dr. Benkovič.

Dr. Benkovič naglašja, da ima deželni zbor za vsako malenkost čas. En gospod n. pr. se zanima za prosto streljanje. Gotovo še kdo predlaga, kako naj se odpravi megla v Gradcu. Kukovec predlog je nepotreben, ker se ne gre za gospodarske koristi.

Prepir slovenskih poslancev s socialnimi demokrati.

Med slovenskimi poslanci in socialnimi demokrati se med tem vname prepir. Socialni demokrati kličejo: »Proč z neprosto voljnimi prispevki.« Dr. Korošec: »Delavski krajcarji.« Resel se prepira z Vrstovškom in dr. Korošcem. Hrup je tak, da glavari

prekine sejo.

Čez 10 minut se seja zopet odpre. Benkovič nadaljuje: Duhovščina bo zadovoljna, če se ji dohodki regulirajo. Za Kukovecovo resolucijo s svojimi mislišeniki ne bo glasoval, ker se gre Kukovcu edinele za politično demonstracijo in ne za gospodarske razloge. Kukovec predlog se je nakazal političnemu odseku. Da se dr. Kukovec predlog odkaže gospodarskemu odseku, so glasovali tudi nemški krščanski socialci.

Gospodarske zadeve.

Pišek poroča o poročilu deželne kulturnega odseka o obrežnih zidovih Pake v soštanjskem okraju. Deželni odboru se naroča, naj prouči vprašanje.

Seja se je zaključila ob 1. uri popoldne.

Goriški deželni zbor.

Goriški deželni zbor je imel svojo šesto sejo včeraj (12. t. m.) popoldne ob 4. uri.

Sprejel je nujnim potem predlog poslanca Antonelli-ja, zadevajoč podaljšanje struge Ledra od Nogareda do Sv. Vida ob Teru in do Viska, kakor tudi predlog, ki stremi za tem, da bi se omogočil vodotok v prekopu, ki vodi skozi selo Sv. Martin pri Teru. Ravno tako je bil vsprejet nujnim potem predlog poslanca Kosmača o pomnožitvi tehničnega osebja pri melioracijskem uradu c. kr. namestništva v Trstu.

Poslanec Pettarin je nato prečital dolgo poročilo deželne odbora o pripravi delih glede uravnave Soče. Iz poročila je bilo posneti, da so dotični načrti že dovršeni. Stroški za uravnavo Soče od njenega izvira do njenega izliva v morje so proračunjeni na kakih 10.000.000 kron. Vlada bi prevzela 70 % teh stroškov. Ostalo bi morali doprinesati dežela in občine. To delo je sprejela vlada v svoj program pomožne akcije za Primorsko. Sprejeta je bila peticija na vlado, s katero se ista pozivlja, da izdela prejkoprej v smislu določil melioracijskega zakona dotični zakonski načrt ter ga predloži deželni zboru.

Zakonski načrt o varstvu kmetijstvu koristnih ptičev se je izročil tehnično-gospodarskemu odseku.

Pravnemu odseku se je izročil zakonski načrt o uporabi zakona, ki se tiče uvajanja prisilnih doklad v plačilo občinskih dolgov.

Sprejet je bil predlog deželne odbora, da se izplača okrajnemu glavarstvu v Gradišču 40.000 K za zgradbo zavoda za pelagrozne.

Predlog, naj se dovoli primerna podpora za prepotrebno vozno cesto od Grgarja čez Banjško planoto in Kal do Avč, se je izročil tehnično-gospodarskemu in finančnemu odseku.

Obnovilo se je več zapadlih kreditov, kakor n. pr. znesek 2000 K občini Opatjeselo za zgradbo vodnjaka, 700 K občini Sv. Lucija za popravo vodovoda, 6000 K za zgradbo, oziroma popravo ceste v Kožbanjski dolini.

Na dnevnem redu je bilo še več drugih točk gospodarskega pomena, ki so se pa večinoma izročile posameznim odsekom.

Konečno je deželni zbor najnujnim potom dovolil 4500 K kot deželni prispevek za popravo obrambnih del ob Soči pri vasi Škocjan v Furlaniji s pogojem, da prevzame ostali znesek stroškov, ki so proračunani na 18.000 kron, država, ki naj z delom takoj prične, ker preti tam velika nevarnost prebivalstvu in polju, kakor tudi raznim obrtnim podjetjem.

Prihodnja seja bo v petek ob 4. uri popoldne.

Iz odsekov kranjskega deželnega zbora.

Finančni odsek

zboruje danes v navzočnosti deželnega predsednika barona Schwarza in vladnega svetnika viteza Kalteneggerja. Obravnava se normalnošolski zaklad. Poroča grof Margheri.

Odsek za letno poročilo

je včeraj obravnaval o deželno kulturnih in agrarnih zadevah. Sklenilo se je, da se v deželnem zboru razpravlja, ali bi ne kazalo napraviti sistematičen načrt, po katerem bi se izvrševanje raznih vodovodnih in melioracijskih del tekom več let izvrševalo. Tako bi prišle najmanjše in za izvršitev že zrele zadeve takoj, manj nujne in še ne popolnoma pripravljene stvari pozneje na vrsto. Na ta način bi bilo mogoče presoditi na eni strani finančni efekt, na drugi bi pa prizadeti krogi znali, pri čem da so, oziroma, kdaj se izpolnijo njihove želje. Glede na agrarne operacije se je razvnela daljša razprava z ozirom na komasacije, uredbo meja, osobito po gozdih, in stroškov. Poslanec Višnikarju se je naročilo, da stavi v deželni zbornici primerne resolucije. Zadeva o snovanju kranjskega deželnega melioracijskega urada in razširjenju državne akcije na kraški del kranjske dežele, kakor se je uveljavila v Istri in Dalmaciji je prišla v razgovor in se je poslanec dr. Žitnik naprosil, da spravi zadevo pred zbornico.

Upravni odsek

je imel včeraj sejo od desete do ene ure. — Pečal se je s poročilom deželnega odbora, v katerem predlaga načrt novele o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

Prošnja občine Brusnice za uvrstitev občinske ceste iz Brusnic v Gabrije se izroči deželnemu odboru z naročilom, da zasliši okrajni cestni odbor v Novem mestu in da predloži svoječasno zakonski načrt deželnega zbora v končno sklepanje. Poročevalec Piber.

Ustavni odsek.

Včeraj je imel ob pol 11. uri sejo ustavni odsek. V razpravi je bil zakonski načrt o volivni dolžnosti za državni in deželni zbor, ki se je sprejel po predloženem načrtu deželnega odbora. V principu je bil zoper ta načrt poslanec Gangl; baron Schwegel bi bil principijelno za načrt, ako bi se taka obveznost upeljala tudi za ostale javne zastope.

AVSTRO-OGRSKA.

Prihodnje državnozbornsko zasedanje. Češki deželni zbor. Dravnozbornsko volitev na Češkem.

»Brüxer Zeitung« poroča, da se skliče državni zbor 10. februarja. Vladi se gre za sprejem finančnega načrta nakar se definitivno reši poslovnik. — V Pragi so bile pri višjem deželnem maršalu konference za omogočenje češkega deželnozbornskega zasedanja. Čehi upajo, da dovedejo dunajska posvetovanja do delozmožnosti češkega deželnega zbora. — Pri nadomestnih volitvah v Pragi mesto odstopivšega dr. Srba je bilo oddanih 4422 glasov.

Potrebna je ožja volitev med Risanom in Sokolom. Češki deželni odbor je sklenil, da zaradi slabega finančnega stanja ustavi vse podpore. Deželni odbor se pripravlja, da najame 30-milijonsko posojilo.

Grof Khuen-Hedervary ogrski ministrski predsednik.

Grof Khuen-Hedervary je obiskal nekdanjega trgovinskega ministra Langa, grofa Štefana Tisza, nato se je sešel z Serenyjem, Jakabfyjem, Hazayem in Vavrikom. Konferiral je z njimi eno uro. Grof Štefan Tisza izjavlja, da namerava podpirati Khuen-Hedervaryja. Khuen predloži volivno reformo, ki se približuje splošni volivni pravici. Stoji na stališču nagodbe iz leta 1867. Stranke iz leta 1867 so vse združene. Justh se pripravlja na boj z novo vlado. Najbrže se zopet sprizajni s Košutom. Kakor se čuje, ni izključeno, da prevzame Tisza notranje ministrstvo. Khuen postane ministrski predsednik in minister a latere.

NOV ITALIJANSKI ARMADNI ZBOR OB AVSTRIJSKI MEJI.

Italijansko vojno ministrstvo je ustanovilo na Benečanskem nov armadni zbor, ki mu bo sedež v Trevizu. V poučenih krogih pripisujejo ustanovitvi veliko vojaško in politično važnost.

PROTI LIBERALIZMU V NEMČIJI. KDO ZATIRA POLJAKE?

V nemškem državnem zboru je centromov pristaš pl. Oppersdorff izjavil, da se mora poljsko vprašanje rešiti sporazumno med Poljaki in Nemci. Cella poljska politika je pogrešena. Poljak Korfanty očita liberalcem, da služijo velikemu kapitalu in političnemu nazadnjaštvu. Terorizirajo delavstvo. Ker se poljsko delavstvo in poljski srednji stan upirata nasilstvu, jih liberalci ovajajo za veleizdajalce. Vlada stoji v boju s kapitalizmom na strani velikega kapitala in krši zato ustavo.

KLANJE V SOMALI DEŽELI.

30 vohunov somalskega Mulah je napadlo neki miren rod in poklalo 20 oseb ter uropalo 500 velblodov.

DEDŠČINA PO LEOPOLDU II.

»Figaro« poroča, da razdele Leopoldovim trem hčeram 17. t. m. 12 milijonov. Štefanija in Klementina dobite svoja deleža v gotovini, Lujiza bo pa morala večji del svojega deleža porabiti za poravnavo svojih dolgov.

KRALJ MENELIK MRTEV?

»Osservatore Romano« poroča, da je abesinski kralj Menelik umrl že dne 23. decembra.

Dnevne novice.

+ S. L. S. vedno in povsod za pravice slovenstva! V pokoj je stopil profesor Pavlin. Takoj danes je bil že sklican deželni šolski svet, da stavi termin predlog za naslednika Pavlinovega na nemški gimnaziji. Profesor Jarc je pri tej priliki opozarjal na to, kako vse drugače se postopa s slovenskimi srednjimi šolami, koder je polno suplentov, ki ne dobe definitivnih služb. Za slovenska mesta se ministrstvo ne zmeni, za nemško pa kar deželnemu šolskemu svetu ukazuje, da mora sklepati o nasledniku. Profesor Jarc predlaga, da deželni šolski svet odloži sklepanje in da sklepa šele takrat o nasledniku Pavlinovem na nemški gimnaziji, kadar dobi od naučnega ministrstva odgovor na vprašanje, kako stališče zavzema vlada glede nameščenja učnih mest na slovenskih srednjih šolah. Dr. Šusteršič naglaša, da deželni šolski svet ni učnemu ministrstvu podrejen. Temu nazoru ugovarja vladni zastopnik. Pri glasovanju je bil predlog profesorja Jarca z večino glasov sprejet. Deželni šolski svet terno - predloga ne stavi. Tako je prav! Dokler je vladala v naših zastopih liberalno-nemška zveza, se je z nami pometalo, zdaj pa se ne bo več!

+ Kranjski deželni zbor. Dnevni red jutrišnje seje dne 14. t. m., ob 10. uri popoldne: Naznanila deželnozbornskega predsedstva. Poročila deželnega odbora o prošnji predstojništva bolnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu glede podpore za razširjenje bolnišničnega poslojaja; poročila odsekov: o proračunih za l. 1910. muzejskega zaklada, zaklada deželne prisilne delavnice, deželnega kulturnega zaklada, grmskega zaklada, o prošnji Frančiške Tomazin, vdove po pazniku prisilne delavnice, za podaljšanje miloščine, glede podpore podkovski šoli v Ljubljani, o proračunu gledališkega zaklada za l. 1910., o samostalnem predlogu gosp. poslanca Jožefa Antona grofa Barbo glede naprave pristave za izrejo mlade živine, o prošnji županstva občine Brusnice za uvrstitev občinske ceste

Velike Brusnice-Gabrje med okrajne ceste, o samostalnih predlogih poslanca Ravnikarja in tovarišev glede ustanovitve kmetijskih šol za Gorenjsko in Notranjsko, o samostalnem predlogu poslanca Ravnikarja in tovarišev glede ustanovitve živnozdravniškega mesta v Trnovem, o poročilu deželnega odbora glede vpeljave šolskih tečajev za odrasle ljudi, o prošnji županstev Prevoje, Lukovica, Krtna, Rafolče in Sp. Koseze za ustanovitev zakona glede pokončevanja vran in srak, o poročilih deželnega odbora glede ustanovitve kmetijske šole za Gorenjsko in z načrtom zakona o šolskem donesku od nepremične imovine, ležeče na Kranjskem, a spadajoče k zapuščini, razpravljeni zunaj Kranjske, v samostojnih predlogih posl. Bartola, Jakliča, dr. Pegana in tovarišev glede ponižave klanca na deželni cesti Ribnica-Sodražica pri vasi Vinice, eventualno da se cesta preloži, poslanca Matjašiča in tovarišev glede zgradbe Belokranjske železnice od Novega mesta preko Metlike do Karlovca.

+ Lopovstva »Slovenskega Naroda« se nemoteno nadaljujejo. »Slovenski Narod« piše: »O klerikalno-nemški zvezi v deželnem zboru smo dobili iz povsem zaneslive strani zelo dragocene podatke. Plod te klerikalno-nemške zveze je sprememba občinskega volivnega reda ljubljanskega, s katerim se ima zagotoviti Nemcem primerno zastopstvo v občinskem svetu. Prav radovedni smo, če si bo »Slovenec« upal tajiti dogovor, sklenjen med klerikalci in Nemci?« — Na to konstatiramo: Včeraj je bil dr. Tavčar v Ljubljani, danes je tudi v Ljubljani in jutri bo tudi v Ljubljani. To konstatiramo radi tega, da se dr. Tavčar ne bo pri vseh lažeh »Slovenskega Naroda« izgovarjal, »da ga takrat ni bilo v Ljubljani«. Karkoli se bo torej odslej v »Narodu« še lagalo o »klerikalno-nemški zvezi«, za vse te laži bomo odslej napravili odgovornega višjega nadzornika »Slovenskega Naroda«, dr. Tavčarja, in naši poslanci bodo javno z njim obračunali tako kot zahteva to čast naše stranke! To bi bilo lepo, da bi pod višjim nadzorstvom dr. Tavčarja, katerega podpis stoji na dveh nemško-slovenskih pogodbah, se smelo nekaznovano lagati o S. L. S. in blatiti njen neomadeževan slovenski prapor. Gosp. dr. Tavčar v Ljubljani, naj torej sprejme na znanje, da smo »Narodovih« laži do grla siti — njegova stvar je sedaj vpletati dostojen ton v »Slovenski Narod«, ali pa nositi posledice za njegove laži. »Slovenski Narod« naj rajši mesto laži, ki si jih izmišlja izprijena liberalna domišljija, objavi tisto prvo še neobjavljeno pogodbo njegovega »višjega nadzornika« z Nemci, v kateri se slednjim ugotavljajo mandati v občinskem svetu in še druge take čedne stvari, pa bodo razkrite vse skrivnosti, ki so vezale najbolj propalo stranko na svetu z našimi narodnimi sovragi!

+ Zadeva s podmolniškim gozdom, pri kateri so liberalci morali dati sijajno zadoščenje našemu deželnemu odboru in obsoditi »Narodove« laži, ne dá spati »Slovenskemu Narodu«. Boli ga, da S. L. S. ne more dati kakega zadoščenja županu Hribarju, ki tako skrbi za mestno blagajno, da oddaja delo za 100.000 kron dražjemu ponudniku, da oddaja dela za centralno kurjavo in obrtni šoli najdražjemu ponudniku in se proslavlja z ogromnimi nadplačili pri zgradbi obrtne šole — da omenimo samo par točk, ki že same izkazujejo več višjih izdatkov za mestno gospodarstvo, kot bi bila cena več podmolniških gozdov skupaj. Naša stranka je sama spravila v razgovor v dež. zboru zadevo podmolniškega gozda in dokazala laži »Slovenskega Naroda« o dež. odboru — ako sedaj »Slovenski Narod« še dalje zavija, tedaj je to lepa zahvala dr. Tavčarja zato, da so ga naši poslanci silno pardonirali, dasi je on bil tisti, ki je dal nalog za prodajo podmolniškega gozda. Ker so jeziki lib. govorniki v deželnem zboru namigavali tudi nekaj o »Slovenčevih« kritikah mestnega gospodarstva, tedaj jih že sedaj opozarjamo na to, naj počakajo, da naša stranka, ker si liberalna ne upa, spravi kot opozicija v občinskem svetu v razpravo Hribarjevo gospodarstvo — tedaj bodo videli, da se »Slovenec« ne bo zgodilo kaj takega kot se je v zadnji seji dež. zbora zgodilo »Slov. Narodu«. Ljudje, ki trpe sedanje mestno gospodarstvo, imajo dovolj povišja, da ponižno molče ali pa naj pišejo resnico — o sebi!

+ Predavanje. Z Brda: V nedeljo je predaval v našem izobraževalnem društvu dr. Krek o politični izobrazbi kmečkega ljudstva. Prostorna soba, ki jo je domači župnik drage volje že večkrat odstopil v take namene, je bila nabito polna. Upamo, da se je izobra-

ževalnemu društvu s tem dnem vtilo novega življenja za v bodoče.

+ Knjigovodski tečaj, ki ga je priredila »Zadružna zveza« iz Ljubljane v St. Petru na Krasu, se je obnesel neprisakavano izbornost. Zahvala za tak uspeh gre v prvi vrsti slavni »Zadružni zvezi«, ki se ni strasila ne truda ne troškov, da je s tem tečajem tudi ljudi na deželi prvokrat uvedla v knjigovodstvo pri rajfajznovkah, ki bodo le takrat mogle plodonosno delovati, ako se bodo knjige vodile prav in v lepem redu. Zahvala v drugi vrsti po gospodu revizorju Kramaršiču, ki je z obhodom nje vredno požrtvovalnostjo in vnueno prav praktično vodil tečaj. In v tretji vrsti gg. udeležencem — bilo jih je nad 20, izmed duhovnikov, učiteljskega, obrtniškega, uradniškega, kmečkega stanu — ki so z jekleno vztrajnostjo in hvalevredno pazljivostjo sledili praktičnim izvajanjem gosp. voditelja, se sami urili v knjigovodstvu vsak dan do šest ur ter na svoje domove odnesli bogate sadove svoje marljivosti in ukaželjnosti. — Ta tečaj nam priča, da je Notranjska, kar zadeva zanimanje za knjigovodstvo, imenovati na prvem mestu in v tem pogledu najbolj probujena. Čast taki probujenosti! Zato nas je pa tudi takoj prvi dan posetil gosp. ravnatelj Traven ter nam ob odhodu izpregovoril nekaj bodrilnih besedi, ki smo jih zapisali globoko v spomin ter se hočemo po njih ravnati bližnjemu v blagor in prid. Zdaj pa na delo, predragi sobratje, leni pri delu, ne bodimo tátje!

+ Društveno gibanje. Deželno predsedništvo v Ljubljani je potrdilo izpremembo pravil »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva na Ustju« in »Katoliške delavske družbe v Idriji«.

+ Enako izjavo kakor vsa ostala istrska duhovščina tržaške škofije je poslala tudi duhovščina pazinskega dekanata. Duhovščina ogorčeno protestira zoper očitane modernizma in neizvrševanja dolžnosti od strani tržaške »Zarje«.

+ Vsenemštvo v tiskah. Nekdanji gromovnik Schönerer poroča, da poziv za »Julsponden« vsenemškemu dnevniku »žalibog ni imel pričakovanega uspeha«. Nabralo se je samo 2196 kron proti 3900 kronam prejšnjega leta. Nazadovale so torej v enem letu skoro za 2000 kron, kar res ni malo. Pa še nekaj! Rosegger poroča v zadnji številki svojega lista »Heimgarten«, kako ga mnogokrat obiskujejo Nemci iz severne Nemčije in kako on to priliko vedno porabi za nabiranje darov za nemški »obrambni« sklad. Ti gospodje tudi vedno radi sežejo v žep in se vesele uspehov nemškega »obrambnega« dela v Avstriji, le eno stvar pa da vsi brez izjeme stanu in mišljenja vedno povdarjajo: »Da imajo avstrijski Nemci premalo avstrijskega patriotizma, premalo ljubezni do dinastije!« To da zelo škoduje nabiranju darov v Nemčiji in po krivici škoduje dobremu imenu avstrijskih Nemcev. Sicer zna pač biti, pravi Rosegger, da neka gotova skupina Nemcev zasluži to očitane, a ogromna večina Nemcev pa nikakor ne spada semkaj. Lahko si mislimo, kako grenka je ta kroglica za Vsenemce. Povžijejo jo sicer v tihi resignaciji in čisto rahlo očitajo Roseggerju — denunciantstvo.

+ Malik, na plan! Nedavno temu bi bilo moralno ogorčenje skoro zadušilo poslanca Malika, ker je slovenski denarni zavod tirjal stranko, ki pošilja svoje otroke v kukavičjo šulferanjsko šolo v St. Lenartu. Sedaj pa poročajo češki listi iz Komoranyja o pravih bestialnih izbruhih nemškega furorja nad ubogimi češkimi delavci, ki so zaskrivilo nezaslišano zločinstvo, da so se podpisali na prošnjo za češko šolo. Kakor divjaki so planili Nemci po teh nesrečnikih, jih spodili iz stanovanj in celo od dela. Med drugimi so s pomočjo sodniškega izvršilca deložirali tudi nekega Zpevačka na naravnost barbaričen način. Prišli so ob peti uri zvečer v stanovanje in vrgli revno pohištvo na cesto. Zpevaček je oče sedmih otrok in preživlja tudi starega delonezmoglega očeta, razven tega je bil pred kratkim več tednov bolan. Toda s tem rabeljskim činom nemški furor še ni bil zadovoljen, marveč je odžrl bednemu delavcu sredi zime tudi delo in kruh. Fej! Malik in bratje na plan, da primerno obsodite to ljudozrstvo!

Ij Našel se je dragocen molek. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v trgovini F. Meršol na Mestnem trgu št. 18.

+ Hrvaška politika se kakor navadno tudi zdaj slabo suče, čeprav je proces zoper Friedjunga nekoliko izbrisal sum veleizdajstva, ki so ga dunajski krogi najbrž vsled mahinacij Mažarov očitati Srbom in z njimi zvezanim Hrvatom. Zdaj Hrvati ne vedo, ali osta-

ne Rauch ali pa se vlada poveri zopet Pejačeviću in vsaka stranka si dogodke na Dunaju in v Budimpešti tolmači sebi v prilog. Čutijo pa vsi, da se zopet niso ne na Dunaju ne v Budimpešti brigali za Hrvate in da se bo hrvaška kriza rešila tako kakor bo hotel tisti, ki bo prevzel vladno na Ogrskem. Ta je pa grof Khuen - Hedervary, mož, ki je 20 let tlačil Hrvaško. Eni se zdaj Khuen priljubijo, drugi se ga pa neznanosko boje, češ, mož je prefrigan in pozna hrvaške politike in razmere in velika nevarnost je, da oživi staro mažarsko stranko. Čuden je ta strah. Ali je res na Hrvaškem mogoče, da je le treba prave osebe, pa more oživiti Mažarone ter preobrniti v enem dnevu vso politiko? Dejstvo je, da so Hrvati popolnoma zbegani in niso kos položaju. Edini so pa le vsi, kedar se gre zoper kmeta. Baron Rauch namerava zdaj nekaj tisoč volivcev na ta način oropati volivne pravice, da ne bo pustil voliti nobenega kmeta, ki je le količkaj drv v gozdih posekal, oziroma nabral suhljadi in dobil denarno globo. In glej! malo-kateri list se zato zmeni! Ubogi zapeljani hrvaški kmet! Če bi vladala zdaj v Hrvaški prava ljudska politika, bi Hrvati danes igrali pri rešitvi prevažne ogrske krize prvo vlogo, tako so pa zopet le nezaten privesek.

+ Zdravstveno okrožje v Domžalah. Na nujne prošnje prebivalstva iz Domžal in okolice je izdelal deželni odbor načrt za novo zdravstveno okrožje v Domžalah. Predlog je odšel na deželno vlado.

+ Kranjska deželna vlada in enakopravnost. V uradnem tržaškem glasilu »Osservat. Triestino« čitamo razpis kranjske deželne vlade za službo porečnega mojstra. Ta razpis je objavljen samo v nemškem jeziku.

+ Ukor radi narodnega koleka za obmejne Slovence. Neki vojak, službojoč v Gorici, je dobil od svojih domačih razglednico z narodnim kolekom za obmejne Slovence. Radi tega je moral poslušati od »višjega« ostro pridigo. Prosil je torej svoje domače, naj ne pripeljejo na njegova pisma narodnega koleka, ker on — tako se ga je podučilo — ni ne Slovenec, ne Nemec, ampak sme biti samo avstrijski vojak. Dobro! A radovedni smo, so li »višji« tudi one podčastnike v Ptuj, kateri so zbirali denar za »Südmarko«, tako lepo podučili? Vojak-Slovenec je dobil radi narodnega koleka — ukor, vojak-südmarkovci pa —? **Slovenci, kupujte narodni kolek za obmejne Slovence!** Naroda se ga na naslov: Anton Volta, blagajnik »Gospodarske zveze« v Ljubljani.

+ Ljudsko šolstvo. Imenovan je za Hotič učitelj Fr. Rigler. Andrej Lah v Mevljah se vpokoji. Trirazrednica v Šmarji pri Ljubljani se razširi v štirirazrednico. Privatna dekliška šola se ustanovi v Novem mestu. Provizorična paralelka se ustanovi na Premu. Po ena paralelka se ustanovi na deški in dekliški ljudski šoli v Trzinu. Zamenjata svoji mesti učiteljici v Postojni in Vel. Laščah.

+ Nadškof Stadler v Sarajevu. Nadškofu se zdravje že vrača. Potoval bo bržkone že 22. t. m. na Dunaj.

+ Pravico javnosti za leto 1909 so dobili peteri razredi za zasebni gimnazij v škofskih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano.

+ V okrajni cestni odbor vrhniški je imenoval deželni odbor Jožefa Verbiča, posestnika na Vrhniški, in Antona Kobija, deželnega poslanca na Bregu.

+ Za travniškega mojstra je imenovan Ignacij Bezenšek.

+ Letošnja zima je bila doslej tako mila, da je n. pr. v vipavski dolini bilo ob solčnih straneh dobiti januarja meseca celo že vijolice in trobentice!

+ Žrtev militarizma. V sredo 5. t. m. okoli šeste ure zjutraj so našli blizu Podgore v takozvanem klanec nekega vojaka tukajšnjega pešpolka št. 47 v napol zmrznjenem stanju. Ko bi bil ostal tam še nekaj časa, bi bil ob življenje. Prenesli so ga v bližnjo hišo, da se je ogrel, nakar je prišel končno k zavesti. Vojak je na to pripovedoval, da je imel njegov oddelek popoldne vaje v bližini Kormina. Na teh vajah da se je bil izgubil in da je taval okrog dokler se ni utrujen zgrudil na tla.

+ Sam se je nabodel. Iz Trzinca se poroča: Ponedeljkov »Slovenec« je poročal, da je nekdo zabodel z nožem Martina Poljanška in ga težko ranil. Zapri so več oseb, a so jih izpustili, ker je zelo verjetno, da se je sam nabodel na nož, katerega je imel najbrže odprtega v žepu. Poljanšek je še plesal na neki veselici in po plesu so mu drugi povedali, da je ranjen, ker mu je prišla odtekat kri. Sploh ni nikdo videl, da bi ga bil kdo napadel, dasi je bil v družbi raznih oseb, ki bi bile morale napadalca videti. Toliko resnici na ljubo!

+ Častnik oropal blagajno. V Sarajevu je nadporočnik 49. pešpolka Benjamin Pachany, rojen Srb iz Banata, na sleparski način izposloval, da se mu je »v popravo« izročila blagajna njegovega bataljona. Dal jo je prenesti v bližnjo vojaško barako in ondaj so jo našli drugo jutro vlomljeno in oropano. Vzel je iz nje 6000 kron in pobegnil v Srbijo. Domneva se, da je to političen čin, kajti Pachany je živel skromno in ni imel dolgog; sin je jako bogate rodbine.

+ 70letni učitelj — požigalec. Poroča se iz Gjurjevca na Hrvaškem, da so se pojavljali v ondodni okolici požari hiš, ki jih je zažgala zlobna roka. Dolgo se ni moglo priti na sled požigalcu. V noči 6. t. m. pa so zalotili vpo-kojenega 70letnega ljudskega učitelja Adama Šljivarića, ki je služboval v Remetamih pri Zagrebu. Zalotili so ga v trenutku, ko je ravno tlačil zapaljeno gobo pod streho. Zadnja leta so opazili, da postaja Šljivarić slaboumen, ter da je bolan, kot se je sedaj dognalo, na takozvani piromaniji.

+ Umrl je v Gorici, kakor poroča »Tagespost«, vpo-kojeni generalni major Leopold pl. Khloyber.

+ Prodaja Lloydovega arzenala. Vlada namerava kupiti Lloydov arzenal v Trstu ter so se pred nekaj dnevi vršila v trgovinskem ministstvu tozadevna posvetovanja, ki so se jih udeležili tudi zastopniki finančnega ministstva. Vlada ponuja za arzenal veliko manj, kot zahteva »Lloyd«, vendar je upati, da se bodo pogodbe sklenile.

+ Ukradena krava. V župniji Velika Dolina na Obrežju so sinoči posestniku Zavor tatovi ukradli iz hleva kravo.

+ Nepošten sodnik. Sodnega svetnika Gjuro pl. Domina v Osijeku je višja oblast odstavila od službe. Preiskava je dognala, da je redno poneverjal uradni denar in znaša skupna svota okoli 10.000 kron. Splošno se govori, da je sicer dobrega in poštenega moža gnala h kaznivemu ravnanju njegova zapravljiva žena, rojena baronica.

Koroške novice.

NESREČA NA RABLU.

Poroča se nam danes, 13. t. m. iz Rablja: Varnostna dela okoli ugreznjene kotline bodo trajala gotovo še cel teden, predno bo mogoče misliti na to, kako bi se dobilo trupla iz jame. Trupla bo mogoče dobiti šele koncem drugega tedna, ker je treba vedno sproti sesati vodo iz kotline. Medtem se množe pritožbe proti upravi rudnika grofa Henckla-Donnersmarka, ki noče priznati, da je zakrivila nesrečo vsled premajhne pazljivosti. Po končani preiskavi rudarskih oblasti bodo sorodniki ponesrečenih žrtev tožili upravo za odškodnino.

k Občinske volitve. Po raznih občinah se vrše ta mesec volitve. V Kotlji a h so zmagali v dveh razredih zopet Slovenci, prvi razred so še obdržali nemčurji. — Za Tolsti vrh so bile volitve dne 12. t. m. V vseh treh razredih so bili malone soglasno izvoljeni slovenski možje in ostane ta občina tudi zanaprej v zanesljivih slovenskih rokah. — V Guštanjju je bil izvoljen vnovič dosedanji župan, fužinski uradnik J. Eichholzer. Vso moč v občini imajo tudi zanaprej fužinarji.

k Od divjega lovca napaden. Iz Trbiža se poroča, da je napadel preteklo nedeljo nek divji lovec v bližini Kokova gozdarskega pomočnika tamkajšnje gozdne uprave. Pomočnika so našli nezavestnega, obstreljenega in zabodene-ga v glavo. Prenesli so ga v Trbiž, kjer je dobil zdravniško pomoč. Poškodbe so smrtno nevarne.

Štajerske novice.

+ Pozor na načrte narodnih nasprotnikov! Za Svičino in Zgornjo Sv. Kunigundo se je ustanovila v nedeljo, dne 16. januarja, nova podružnica »Südmark«. Ta dva kraja sta v skrajni nevarnosti, da se ponemčita, zato je bil se moralo tam tudi s slovenske strani kaj storiti.

+ S sekuro ubil je v Konjicah posestnikov sin Anton Fuhrmann 3. t. m. rudarja Alojzja Spile ob 3. uri zjutraj. Malo prej sta se med seboj prepirala. Spile se je zgrudil takoj mrtve na zemljo in umrl na mestu. Fuhrmann so orožniki aretovali in ga izročili okrajnemu sodišču.

+ Nov odvetnik v Celju. Državni in deželni poslanec dr. Ivan Benkovič se je preselil iz Brezice v Celje in otvoril svojo pisarno v hotelu Teršek »pri belem volu« I. nadstropje.

+ Umrl je v Ptuj nemški trgovec N. Schulfink.

+ Konkurz. Okrožno sodišče v Mariboru je dovolilo konkurz nad premoženjem tvrdke Jožef Schusteritsch, trgovina z mešanim blagom.

Ljubljanske novice.

Ij Zborni poveljnik v Ljubljani. Danes zjutraj je dospel v Ljubljano zborni poveljnik fcm. Oskar Potiorek, da nadzoruje tukajšnjo garnizijo. Nastanil se je v hotelu »Union«.

Ij Na mestu venca za umrlega prelata Josipa Smrekarja, je doposlal zbor p. n. gg. profesorjev osrednjega bogoslovnega semenišča v Gorici za Marijanšče 78 K.

Ij Stavka pri ključavničarskem mojstru g. Weiblu. Gospod Weibl nam piše: Stavka pri moji tvrdki Jos. Weibl traja že četrty teden vsled prepira nekaterih žena pomočnikov, kar pa ne spada v delavnico, da bi jaz pri takem prepiru red delal. Tem potom obveščam, da sprejem in izvršim vsa naročila in se zavežem za izvršitev tudi do gotovega časa. — Z odličnim spoštovanjem Jos. Weibl, ključavničar, Slomškove ulice 4.

Ij Žive človeške ribice (proteus asquinius) najrazličnejše velikosti se lahko vidijo brezplačno ta teden v kranjskem deželnem muzeju. Dotičniki, ki se za nje zanimajo, naj se oglase v uradnih urah pri muzejskem preparatorju Fr. Doboviku. Človeška ribica je za Kranjsko zelo zanimiva živalica. Prebiva v kraških podzemskih vodah. Ker živi na temnem, ima krnaste oči in brezbarvno kožo. Ako je dalj časa izpostavljena svetlobi, potemni in dobi zamolke vijoličaste lise. V akvariju živi dolgo časa, samo voda se ji more večkrat premeniti. Krmijo se jo mora z vodnimi mehkužci, črviči ali pa tanko narezanim mesom. Izpočetka ne vsprejema rada ponujenih živil in živi večkrat po 8 do 15 mesecev brez vsake vidne hrane.

Ij Sneg smo vendar-le dobili danes ponoči.

Ij Zglaševanje psov se vrši 17., 18. in 19. t. m. v veliki dvorani »Mestnega Doma« v navadnih uradnih urah. Kdor ne bo svojega psa pripeljal popisati, bo kaznovan od magistrata.

Ij Duh omračil se je pomočniku v Žabkarjevi tovarni Maroltu. Prepeljali so ga na Studenec.

Ij 70letnico svojega rojstva praznuje danes še vedno mladeniško čili in krepki »meteur en pages« »Laibacher Zeitung« g. Valentin Arselin. Pri tvrdki Kleinmayer & Bamberg je že 55 let. Pač vzor stalnosti in zvestobe!

Ij Prememba posesti. Hišo g. Jos. Grošlja na sv. Petra cesti št. 56 je kupil g. V. Kramaršič, revizor »Gospodarske zveze« za 11.500 K.

Ij Prijeta tatica. Meseca listopada lanskega leta je bilo posestniku Alojziju Strupiju na Zabjaku ukradeno več obleke in perila skupne vrednosti 124 kron. Kot osumljenka je bila aretovana takrat njegova bivša služkinja, a je bila, ker ni bilo dokazov, takoj izpuščena. Včeraj pa je policija prijela tatico v osebi 18letne brezposelne služkinje Franciške Jerenškove, rodom iz Krašnje. Jerenškova je takrat obiskala Strupijevo dekle in obleko pokradla. Jerenškova je tudi v Rožni dolini, kjer je stanovala, ukradla svoji stanodajalci pelerino in bluzo. Ukradena Strupijeva obleka se je našla v stanovanju v Rožni dolini. Izročili so jo sodišču.

Ij Ogenj v kleti. Preteklo noč je nastal v kleti »Narodnega doma« poleg kurilnice. Goreti je pričel premog, kateri se je vnel po odpadajočih iskrah. Ogenj je pogasil na veselici službujoči ognjegasec.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMCI SE BOJE VSESLOVENSKE LJUDSKE STRANKE.

Gradec, 13. januarja. »Tagespost« objavlja članek, v katerem omenja akcijo »Slovenca« zoper nemška nasilstva na Koroškem in razodeva velik strah pred Vseslovensko ljudsko Stranko, ker se je ta zavzela za Koroško in napovedala obrambno delo. Najbolj skrbi Nemce vodstvo c. kr. državnih železnic na Koroškem, ker ima veliko nezakonitih činov na hrstu. Pozivljamo slovenske poslance, naj izvedejo svoj načrt in stopijo Nemcem na prste, posebno pa vladi, ki trpi take nečuvne razmere zlasti pri železnici. Jako značilno je, da nemški listi teh lo-povstev ne morejo utajiti.

NOVO OGRSKO MINISTRSTVO.

Budimpešta, 13. januarja. O osebah, ki bodo vstopile v kabinet Khuen-Hedervaryjev je doslej le toliko znane-ga, da Khuen Hedervary prevzame ministrsko predsedstvo in notranje mini-

strstvo, Lukács prevzame finančno ministristvo, Karol Heieronymi trg. ministristvo. Khuen Hedervary je konferiral z bivšim hrvaškim ministrom Tomašičem, da bi ta prevzel hrvaško ministristvo, konferiral je Khuen Hedervary tudi z bivšim trgovinskim ministrom Langom, ki naj bi vstopil v kabinet. V ponedeljek bo Khuen Hedervary v avdienci pri cesarju, kateremu predloži novo ministristvo. Svoj program razvije Khuen Hedervary še-le pred parlamentom. — V slučaju da bo razpustil ogrski državni zbor, bo razpustil tudi hrvaški sabor, nove volitve na Hrvaškem bo pa vodil zaupnikov Khuen Hedervaryjev.

Budimpešta, 13. januarja. Ako zbornica novemu kabinetu ne dovoli indemnitate, bo Khuen Hedervary zbornično zasedanje odgodil in v mesecu februarju zbornico razpustil.

VODE ZOPET NARAŠČAJO.

Gorica, 13. januarja. Soča je zopeč hudo narasla. Nameravajo zatvoriti most pri Sagradu.

IZKOPANO TRUPLO BIVŠE HOF-RICHTERJEVE NEVESTE.

Litomerice, 13. januarja. Včeraj so izkopali truplo umrle gđč. Amlacher, bivše neveste nadporočnika Hofrichterja. Navzoči so bili generalni avditor, trije avditorji, štabni nadzdravnik, vsi iz Dunaja, mestna svetovalec dr. Ribica in dr. Mayer, kakor tudi župnik Giesecke. Truplo so izkopali ob 8. uri zjutraj pod strogo vojaško kontrolo in ga dvakrat fotografirali. Na glavi trupla je še venec iz mirte, ki je bil še precej dobro ohranjen. Zemeljski ostanki Amlacherjeve so bili do oprsa večidel že strohnjeni. Komisija je shranila v steklene posode nekoliko prsti iz groba, dele mesa od trupla, da jih bodo kemično preiskali. Uspeh te preiskave se bo sporočil avditorju Kunzu, ki vodi preiskavo Hofrichterja afere.

PRED NOVIMI ODKRITJI V HOF-RICHTERJEVI ZADEVI.

Dunaj, 13. januarja. O inventuri v lekarni nekega Hofrichterja soro-dnika se je takoj obrnil Hofrichterjev brat iz Reichenaua na dotičnega lekarnarja z brzojavnim vprašanjem, kaj je na tem resnice. Dobil je odgovor, da je vest neresnična.

Dunaj, 13. januarja. Zadnje dni in tudi danes so se širile vesti, da so v aferi zastrupljenja častnikov s ciankali-jem na sledu novim dejstvom, ki bodo spravili jasnost v to doslej še tem-no zadevo. Toda tudi, ako bi to bilo res, javnost o tem še ne bo izvedela, ker je preiskava strogo tajna. »Neues Wiener Journal« danes poroča, da so na sledu nekemu drugemu častniku generalnega štaba. Sin nekega materialista, rodom Hrvat, je izjavil, da je prodal nekemu častniku večjo količino ciankali-ja. Ko je bil ta drogist konfrontiran s Hofrichtermem, je izjavil, da Hofrichter ni tisti častnik, kateremu je prodal ciankali.

Dunaj, 13. januarja. V zadevi Hofrichterja se je oglašil neki dunajski trgovec z železnino Edvard Pfeil, ki je izjavil, da je stopil v njegovo trgovino 8. novembra pr. leta neki častnik, ki je vprašal, ako se v trgovini dobi ciankali. Na odgovor trgovčev, da se tu dobi samo železo, je odgovoril nadporočnik, da je v izloži videl fotografske aparate in je zato mislil, da se dobi tu tudi vse preparate. Ko je bil Pfeil konfrontiran s Hofrichtermem, je z vso odločnostjo izjavil, da Hofrichter ni oni častnik, ki je pri njem zahteval ciankali. Ko so Pfeilu pokazali fotografijo nekega drugega nadporočnika, je Pfeil z vso odločnostjo izjavil, da je to oni častnik, ki je od njega zahteval ciankali. Občinstvo z veliko rahlednostjo pričakuje nadaljnih razkritij.

PRINCEZINJA LUIZA IN GROFICA LONYAY.

Bruselj, 13. januarja. Princezinja Luiza in grofica Lonyay prideta jutri sem k razgovoru o zapuščini. Princezinji dobite drugi teden izplačanih 17 milijonov, da se princezinjo Luizo popolnoma ranžira.

OSEMKRATNA MORILCA UJETA.

Poznanj, 13. januarja. Kot se je poročalo, je bila pred časom v Plešnu umorjena na živinski način in oropana cela družina Wasilevskijeva, osem oseb. Sedaj so zapri brata Zdunek, ki sta omožena s sestrama umorjene Wasilevskijeve žene, ker sta močno osumljena.

GROZEN DOGODEK V ZVERINJAKU.

London, 13. januarja. Iz New Yorka se poroča, da je v Hubertovem zverinjaku napadel razjarjen leopard krotliko Pavlino Russel ter jo na vratu težko ranil. Zverino so mogli samo s pomočjo razbeljenih železnih drogov odtrgati od žrtve, ki bržkone ne bo okrevala.

Quo vadis? Roman iz Nerónove dobe. Henrik Sienkiewicz. Drugi natis. Vežano 5 K 50 vin.

Svetovni pisatelji so napisali več krasnih romanov iz Kristusovega časa, oziroma iz prve dobe krščanstva; saj nudijo romanopiscu dovolj tvarine oni časi, ki so po svojih dogodkih za razvoj svetovne zgodovine tako pomembni in silni, da obstane pred njimi celo roka nevernega zgodovinarja s spoštovanjem in začudenjem. Med vsemi temi romani pa zavzema »Quo vadis?«, čigar slovenski prevod se nam nudi že v drugem natisu, brezdvomno prvo mesto. »Quo vadis?« je najboljša Sienkiewiczovo delo in naj ne manjka v nobeni slovenski knjižnici.

Trdovraten kašelj

in druge prsne bolezni, na katerih trpe mladi in stari se hitro olajšajo in premagajo s **SCOTT-ovo emulzijo**. Že kratka uporaba Vas bo prepričala o tem na Vašo veliko zadovoljnost. Najboljši učinek

SCOTT-OVE EMULZIJE

se opira na čistost in redilno moč njenih sestavin in predelavanj po SCOTT-ovem ravnanju, vsled česar je ista lahko prebavna celo za najslabši želodec.

SCOTT-OVA EMULZIJA

je neprekosna in velja za neprekosno vzor emulzijo. 2615

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 13. januarja.

Pšenica za april 1910	14.23
Pšenica za maj 1910	14.02
Pšenica za okt. 1910	11.92
Rž za april 1910	9.90
Rž za okt. 1910	8.92
Oves za april 1910	7.66
Koruzna za maj 1910	6.70

Efektiv: zdržno.

105

1-1

Matija Žitko javlja v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, znanec in prijatelj pretužno vest, da je njegova ljubljena soproga, vzorna mati in stara mati, gospa

Elizabeta Žitko roj. Sedmak

previdena s svetimi zakramenti za umirajočo in vdana v božjo voljo po kratki, mučni bolezn danes ob 4. uri popoldne mirno zaspala v Gospodu. Pogreb drage rajnice bo dne 14. januarja ob pol 4 uri popoldne.

Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Verd pri Vrhnikih, 12. jan. 1910.

Žalujoči ostali.

Pozor!

Opozarjam tem potom vsakogar, naj mojemu sinu **Viktorju Korsika** na moje ime ne da ne denarja ne kake druge vrednosti, ker jaz zanj nisem plačnik. 95 2-1

Alojzij Korsika,
hišni posestnik, trgovec s
semeni cveticami,
Ljubljana.

Ženitna ponudba.

Zaradi pomanjkanja časa, se želim seznaniti s simpatično, zdravo, krepko in izobraženo gospico, ali vdovo brez otrok. Premožanje postranska stvar. Sem v starosti 40 let, samec, čedne unajnosti, posestnik in trgovec z večjim premoženjem. Oziralo se bode samo na ponudbe s polnim naslovom in sliko, katera naj se blagovolijo vpslati pod »Dobrosreča« na upravo lista do 25. t. m. Za tajnost se jamči.

Priznano dobre, pristne čebelno-voščene

priporoča

sveče

Pavel Seemann, Ljubljana

88 6-1

Mlad trgovski poslovodja

vojaščine prost, s K 4000—kavcije, išče stalne službe kakoga priv. uradnika. Ponudbe pod »Kontorist« na upravo tega lista.

Velika nova hiša

ob državni cesti z lepim sadnim vrtom se da v najem ali pa proda. Več pove lastnik 101 **Ivan Vahčič, Cerkije pri Krškem.**

Državna vzorna kmetilja v Pazinu-
60 Isfra sprejme 3-1

KMETIJSKO KUCHARICO in kravarja

takoj v službo. Plača po dogovoru.

Karla Planinška
prazena kava
je za poznavalce najboljša.

Javna prodaja.

V konkurzni masi Franceta Leban, trgovca v Št. Rupertu se nahajajoče manufakturno in specerijsko blago sodno cenjeno na 4822 K 96 v, bo javno prodano dne

15. januarja 1910

na licu mesta v Št. Rupertu.

Dražba se prične ob 10 uri dopoldne.

Ponudniki morajo položiti 10 odstotkov cenilne in oziroma izklicne vrednosti na roki podpisanega upravnika.

Pod cenilno vrednostjo se ne bo prodajalo.

Po domiku mora plačati zdražitelj celo kupnino upravniku mase.

Za nadaljno shrambo blaga po domiku mora zdražitelj sam skrbeti.

Za kakovost in količino predmetov, ki se prodajo ter za popolnost in resničnost inventarnega zapisnika, konkurzna masa ne jamči.

Inventarni zapisnik si lahko ogleda vsak pri upravniku, ali pa pri sodnji v Mokronogu, kadar hoče.

Mokronog, dne 3. januarja 1910.

Gustav Omahen,
c. kr. notar,
upravnik konkurzne mase.

Zaloga moke Vinko Majdič Kranj
Peter Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

Telefon št. 165. **KAREL MEGLIČ** Telefon št. 165.
3340 lasnik fordke Laurenčič & Domicelj, žitna trgovina. 3-1

Išče se za takoj odnoso za čim hitrejši vstop

skladiščar

Reflektuje se le na strok. popolnoma izvežbano moč, večšo lokalnih prometnih razmer. Plača po dogovoru. Povoljnemu poslovanju sledi stalno nameščenje. Ponudbe je nasloviti na načelstvo Gosp. zveze v Ljubljani r. z. z o. z.

53 51

! POZOR !

Ker svojo glavno trgovino **Mestni trg št. 19** s 1. februarjem opustim in isto v **Gorico, Solska ulica št. 6** premestim, prodam vso svojo trgovsko opravo po jako ugodni ceni, ter opozarjam reflektante na to res ugodno priliko.

Cenjenim odjemalcem pa vljudno naznanjam, da bodem od dne 1. februarja naprej v Ljubljani trgovino imel **samo na Jurčičevem trgu „Pri Planinki“**

katero bodem znatno povečal in založil. Do 1. februarja pa prodajam v moji glavni trgovini Mestni trg št. 19 vso blago pod tvorniško ceno.

87 1

Engelbert Skušek.

TOIFL-OV

TALANDA

CEYLON
ČAJ

**Orli! Upoštevajte poziv svoje
urle „Mladosti“. Povsod na agi-
tacijsko za „SLOVENCA“!**

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne
železnice v Beljaku prosi,
da se mu dološlje 11 ška-
telj tako izbornu učinku-
jočih 3281

Salmijakovih pastil

(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih)

lekarja Piccoli v Ljub-
ljani, c. in kr. dvornega
založnika, papežvega
dvornega založnika. Ena
škatljica 20 vin., 11 ška-
telj 2 kroni. Naročila po
povzetju.

Ugodna prilika! Sode od finega špirita

iz hrastovega lesa, krasni
izdelek tovarne špirita, zelo
močne in trpežne, deloma
popolnoma nove, deloma
enkrat rabljene po 300, 350,
400, 600 do 700 litrov za
takošnjo rabo vsakih vrst vina najboljšje
priporočljive, odda po prav nizkih
solidnih cenah tvrdka 3320 20 1

lv. A. Hartmanna nasl.

Aug. Tomažič

Ljubljana, Marije Terezije cesta

Izvršuje vse

: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Banka in menjalnica.

Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027